

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND
HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

4/2020

STRUKTURERNA FALLER SAMMAN

AVSKEDSINTERVJU,
DOC. TIMO ESKOLA

STRUKTURERNA FALLER SAMMAN

I och med utskrivningarna ur kyrkan kommer de kyrkliga strukturerna att falla samman under de kommande decennierna. Med denna fart blir förr eller senare även folkkyrkotanken en omöjlighet. Undersökningar visar att knappt en tredjedel av finländarna tror på Gud. Det lär inte dröja särskilt länge innan antalet personer som tillhör kyrkan och som tror på Gud ligger på samma procenttal – åtminstone i vissa av huvudstadsregionens församlingar.

I praktiken kommer detta att betyda slutet på folkkyrkotanken. Det innebär också slutet på uppfattningen att kyrkan – såsom det konstateras i Augsburgska bekännelsen – är de heligas samfund, för vilket alltså kyrkans budskap faktiskt har en betydelse. Sekulariseringen kommer med andra ord förr eller senare att förstöra den kulturkristendom som svagt förknippar sig med kyrkan. Men den kommer inte att förstöra kristendomen i sin helhet.

Denna utveckling kommer att innebära en stor förändring för kyrkans verksamhet. I viss mån har man redan insett det. Exempelvis har man förstått att det att människor deltar i kyrkliga förrättningar som äger rum vid livets brytningsskeden, inte är tillräckligt för att fylla dessa människors behov av andlighet, utan att det härutöver måste finnas gudstjänstgemenskaper och platser vilka kan erbjuda en fördjupad möjlighet till detta. I våra dagar

är det inte nog att enbart vara skriven i kyrkans register. De yngre generationerna vill vara en del av något som ger mening. Däremot känner de inget större behov av att tillhöra något bara av gammal vana.

På landsbygden kanske folkkyrkotanken kan överleva ännu i några årtionden. Och självklart finns det inget behov av att skrota fungerande praktiker i landsbygdens små församlingar. Dessvärre borgar den låga nativiteten och flykten från landsbygden för att en sådan modell knappast kommer att stå sig särskilt länge till. Det finns ett trängande behov av att skapa sådana kristna modeller och verksamhetsformer, som inte utgår från den förutfattade meningen att alla hör till kyrkan och att alla vet vad kyrkan lär. Av denna anledning prioriteras exempelvis missionsarbetet i Finlands större.

I en dylik tid av förändring framhävs också STI:s roll. Vi är med om att forma framtiden och om att utbilda framtidens teologer för att den kristna tron må bevaras i vårt land även under kommande årtionden. Tack för att du är med i detta arbete!

SANTERI MARJOKORPI

15.9.2020

(ÖVERS. JAKOB DAHLBACKA)

IUSTITIA 38

Kyrkor i förändring - ideologiska konflikter och stora utvecklingslinjer.

I Västerlandet är stora förändringar på gång som starkt påverkar också kyrkorna och teologin. I senaste nummer av Iustitia 38 granskas förändringar som sker i kyrkor, teologi och samhälle samt trender som gäller de västerländska kyrkorna.

Iustitia-numret innehåller tre genomgångar av förändringar som skett inom dessa kyrkor. Emeritusprofessorn i kyrkohistoria Kaarlo Arffman behandlar lutherdomens nuvarande tillstånd i Tyskland och orsaker till den evangeliska kyrkans avtynande. Emerituskyrkoherde Anders Brogren går i sin artikel igenom den svenska lutherska kyrkans senaste 200-åriga kyrkohistoria och utvecklingen som lett till kyrkans politisering. Professorn i praktisk teologi Kati Niemelä vid Östra Finlands universitet granskar de grupper inom det finska kyrkliga fältet som varit vägröjare eller understött förändringarna samt vilka som å andra sidan verkat för att bevara de konservativa värdena mitt i värdeliberaliseringen.

Den allmänna värdeförändringen tas ytterligare upp i. Docent Timo Eskola undersöker i sin artikel förändringen i Västerlandets idehistoria ifrån enhetskulturen till vår efterkristna tid.

TIFs generalsekreterare Santeri Marjokorpi granskar vetenskapsförfattaren Yuval Noah Hararis syn på mänsklighetens framtid i hans mest sålda verk samt transhumanismen. Tapio Puolimatka, professor i fostran och tradition skriver om könsideologin och de antaganden denna teori grundar sej på. Markku Ruotsila, docent i Nordamerikas kyrkohistoria, analyserar kulturkriget i USA under president Trumps era.

Större samhällsliga trender beskrivs av Veritas Forums koordinator Miikka Niiranen som också diskuterar urbaniseringens utmaningar och andra demografiska trender som utmanar västerländska kyrkor och kristet missionsarbete.

Jukka Kääriäinen, missionsteolog inom Centralen för Kyrkans missionsarbete har gjort en översikt av Asiens missionshistoria och tar där upp de mest betydande trenderna och utvecklingslinjerna där samt granskar den kinesiskspråkiga missionens utveckling.

Iustitia 38 är en synnerligen aktuell och viktig överblick av det som i detta ögonblick sker i de västerländska kyrkorna. Boken kommer att publiceras denna höst. På STI/TIFs hemsida annonserar vi när man kan beställa den.

Pga koronapandemin släpar våra gåvoinkomster efter jämfört med fjolårets. Genom en gåva kan du hjälpa TIFs verksamhet framåt under koronapandemin under dessa kritiska tider. Du kan ge din gåva till ettdera av våra gåvokonton: Danske Bank FI 74 8000 1100 5642 45 eller Nordea FI 66 1555 3000 1169 14. Denna insamling har ett eget referensnummer 42754. Tack!

TEXT: SANTERI MARJOKORPI
(ÖVERS. ULF EMELEUS)

TIMO ESKOLAS FESTFÖRELÄSNING: VARGARVA I PREDIKOSTOLEN OCH ATEISTER PÅ ALTARET – ÄR TEOLOGIN I KRIS?

Terminstarten vid Teologiska institutet i Finland (STI) firades onsdagen 2.9 genom att uppmärksamma Timo Eskolas 28-åriga karriär inför hans pensionering. Eskola höll i samband med avskedsfesten en festföreläsning med rubriken ”Ateisterna på altaret och vargarna i predikstolen – är teologin på riktigt mitt i en kris?” I föreläsningen bedömde han utvecklingen av teologin och bibelforskningen under sin forskarkarriär.

* * * * *

Eskola inledde sin föreläsning med att redovisa för bakgrunden till hans bok *Ateistit alttarilla* (2005, sv. *Ateisterna på altaret*). Speciellt under institutets tidiga år var man tvungen att ta ställning till bibeldebatten vid teologiska fakulteten. Dessa föreläsningar som hållits för studerande bearbetades till boken *Ateisterna på altaret*. Namnet till boken hittade Eskola ändå från V.T. Aaltonens bok *Miksi en ole kristitty* (1948, sv. *Varför jag inte är kristen?*). Han märkte att ateistprofessorn förkastade kristendomen med liknande grunder som moderna exegeter framförde i sin forskning.

MAN VILL INTE MERA SE
MÄNNISKAN SOM SYNDARE
OCH OND.

Eskola lyfte fram att exegeterna och Aaltonen utmanade främst människosynen och försoningsläran. Skapelsen och syndafallet förutsätter människans urtillstånd i fullkomlighet som inte anses förenlig med nutidens evolutionära människosyn. Man vill inte mera se människan som syndare och ond. Detsamma kopplas stark ihop med försoningsläran och där tillhörande Kristi ställföreträdande lidande som beskrivs som barbarisk. Största problemet anser man vara synen på Gud som kräver sin sons blod i utbyte för syndernas förlåtelse. Eskola anser att det beror på att synden har försvunnit från ekvationen och därmed behöver inte människan heller någon försoning eller frälsning för den delen. Eskola poängterar att dylika utmaningar inte växer fram från själva bibeltexterna utan exegetiken hämtar dessa från utombibliska läror och ideologier.

Därför skall vi enligt Eskola fästa uppmärksamhet till ideologierna bakom forskning och till bilden av verkligheten och kunskapen som man vill framhålla. Den stora bilden definierar tolkningen i detalj. Också bibelforskare har haft en bild av dogmatiken fast man har ofta velat framstå som neutral. Till exempel teologin under den historiskkritiska perioden har varit avmytologiserat, där människan inte är fallen och därmed inte heller i behov av försoning för sina synder. Så finns det inte någon konflikt mellan Gud och människan i denna teologi. Gud kan hittas med hjälp av människans egna slutsatser och erfarenheter. Med hjälp av dessa försöker många också utmana

traditionella kristna och även lutherska uppfattningar om Gud. Relationen till Gud är snarare ”trevlig kompanjonskap” och resesällskap än syndarens nerböjda knän inför den helige Guden.

Eskola framhäver att det är just på grund av ändrad syn på synden som dylik teologisk radikalism hamnar i problem. Den förmår inte förklara varför världen ser hela tiden ut som ett rent helvete där människorna förgör varandra. Slutligen hindrar människosynen hos den teologiska radikalismen Jesus att vara försonare och vägen till det eviga livet. Därför är slutsatsen av den radikaliserade teologin enligt Eskola ”Ijudet av evangelisten Plattityd som har egentligen ingenting att säga för denna grymma värld och människorna däri.” Det är en tom bägare på den törstandes läppar.

GUD KAN MÖTAS JUST I
DEN LIDANDE KRISTUS.

Mot denna radikalism uppmanar Eskola att man skall hålla fast vid den bibliska synen på en fallen värld som behöver frälsning. Det lutherska korsets teologi är svaret på denna utmaning. Gud kan mötas just i den lidande Kristus. Gud älskar människor trots att de hatar Gud. Därför tog Kristus på korset på sig hela mänsklighetens vrede och försonade våra överträdelser. Som avslutning sammanfattar Eskola teologins och bibelforskningens viktigaste uppgift: att bära Kristus till hjärtan hos dem som lyssnar.

TEXT: EETU LEHTINEN

FOTO: KIRSI KURU

(ÖVERS. TUOMAS ANTTILA)

Precisering till artikeln, föreläsningen hölls på distans från Åbo. Föreläsningen har varit mycket populär. Visningar på STI:s Youtube-kanal har varit över 800 stycken.

AVSKEDSINTERVJU: Doc. Timo Eskola

Hur känns det att gå i pension, Timo?

- För mig har det känts utomordentligt fint att jobba på institutet och jag har glatt mig åt det och sett det som en verklig gåva från Gud. Åldern gör ändå sitt och det är gott att flytta över till seniorsidan. Jag anser att jag kunnat publicera allt väsentligt av det som jag som forskare har fått uträttat. Nu är det tid att ge över stafettpipen åt följande.

Vad tänker du göra som pensionär?

- Jag har i intervjuer skämtsamt sagt att idén med att vara pensionär är att inte göra någonting. Men rättare sagt fortsätter jag säkert som fri författare eftersom jag alltid har varit van att skriva och gillar det.

MÖTET MED DE STUDERANDE HAR NOG VARIT DET MESTA GIVANDE.

Tänker du ägna dig åt någonting helt nytt nu som pensionär, någonting som du i arbetslivet inte har hunnit med?

- Jag ägnar mig åt musik och nu är det möjligt att satsa på att spela cello. Det är en fin hobby och det sätter mig i förbindelse med andra likasinnade amatörmusiker.

Får vi ännu njuta av dina skrivelser även om du är pensionär?

- Någon ny bok finns nog i tankarna. Dessutom skulle det vara intressant att skriva memoarer. I samband med det här jobbet har det ju hänt allt möjligt. Och vem vet om jag ännu skulle skriva en deckare.

Vad är ditt mest bestående intryck av din karriär på STI?

- Som forskare har det varit som ett 28 år långt stipendium. Det är helt otroligt. Många har varit avundsjuka på mig för det. Jag vågar inte ens räkna hur stor summa det skulle göra i ”stipendiepengar”. Endast tack vare detta stöd har det varit möjligt att publicera så många forskningsresultat.

Vad var mest utmanande i STI:s arbete? Vad var mest givande?

- Det har varit svårt att hålla teologins ribba högt. Det kräver mycket arbete. Men där har den växelverkan som ivriga och kreativa studenter kunnat erbjuda varit till stor hjälp. Mötet med de studerande har nog varit det mest givande.

Vad har du glatt dig åt i STI?

- Jag fortsätter från det föregående. Jag har glatt mig åt alla studenter som jag i mitt arbete har mött, säkert långt över tusen. Många av dem är nu mina fb-vänner och växelverkan fortsätter. Det är fint att märka att så många unga teologer tar Bibeln och evangeliet på allvar.

Hur har STI förändrats under årens lopp?

- Det grundläggande arbetet är förvånansvärt likadant som i början. Det kommer sig naturligtvis av det att STI är utformad som en utbildningsanstalt. Människorna förändras emellertid och nya idéer föds som förnyar arbetet. Nätundervisningen har vuxit väsentligt och på samma gång har STI:s verkningsradie vidgats.

Vilken förändring har skett i universitetsteologin och bland de teologiestuderande?

- Omgivningen har ändrat totalt. Nuförtiden har den postmoderna ideologin och identitetspolitiken erövrat också universiteten. I den meningen är de ämnen som nu behandlas till stor del andra än förr och nya studier behövs hela tiden för att kunna erbjuda relevanta svar.

Hur har det kyrkliga fältet förändrats?

- Kyrkan har på tre årtionden förändrats till en postmodern fragmentkyrka. Någonting gemensamt finns inte längre. Som en motvikt till det har man betonat en centraliserad ledning. Humoristiskt kunde man säga att kyrkan har "ungerifierats". När samhället har urbaniserats har kyrkan "örbaniserats" vilket betyder att ledningen vill slå vakt om sin bestämmanderätt. Enligt mig är det en dålig utveckling.

Berätta något roligt minne från din tid på STI?

- Eero Junkkaala förde mig en gång till ett litet museum i Jerusalem där det förvarades ett fynd som har kallats "Davids stele". Det är en gammal inskription där Davids namn nämns första gången utanför Bibeln. Vi var ensamma i rummet och vi såg på det unika fyndet som förvarades i en enkel monter utan skyddsglas. Jag lade min nagel på inskriptionen med Davids namn för att riktigt känna hur författaren rört sitt arbetsredskap. Då kände jag att jag var en del av historien och jag förstod igen lite bättre varför jag förkunnar att Davids son är Messias.

TEXT: SANTERI MARJOKORPI
FOTON: KIRSI KURU, SANTERI
MARJOKORPI
(ÖVERS. TOMAS KLEMETS)

”Efter det hoppet ser jag både mig själv och framtiden på annat sätt!”

En av mina vänner fyllde jämna år och beslöt att göra någonting minnesvärt. I ett tidigare liv hade det betytt ett våldsamt festande. Nu som kristen befann hon sig vid stupet av en brant med en glidskärm på ryggern. Att hoppa eller inte? Allt var redan betalt och biltransporten hade återvänt till mottagningsplatsen. Ingenting hjälpte, bara att låta det gå.

Min vän hör till en minoritet och gemenskapen själv och utomstående hade slagit fast hur man bör handla och vad som är möjligt. Den egna resan och möjligheten att definiera möjligheterna hade börjat redan tidigare. Nu finns det inte längre något som binder henne. Efter tre yrkesexamina fortsätter inläringen av något nytt och hon är verksam i sin egen gemenskap som ett exempel på att det finns alternativ. Dagligen finns det luftgropar men flygningen fortsätter.

Att åka ut till missionsarbetet medför ett överskridande av kulturgränser vilket för de flesta betyder ett hopp i det okända. Missionärens grundläggande arbete är att våga tro på det kommande och det nya. Att göra situationsbedömningar och anpassa sig raskt är centrala delar av att lära sig kulturen och den enda möjligheten att verka i en ny omgivning. Att kontextualisera evangeliet och verksamheten till den nya situationen är utmanande, men samtidigt den enda möjliga verksamhetsmodellen.

På missionens verksamhetsfält omvänder sig människor inte främst till kristendomen utan de blir påverkade och övertygade om Jesus antingen genom en uppenba-

relse, ett bibelord eller genom hans efterföljares livsföring. I Finland är situationen långt den samma. Den fråga som ställs till oss: lever vi som enskilda och som gemenskap tillsammans med Jesus så att också andra människor kan möta honom? Är vår kallelse att leva endast för vår egen väckelserörelse, gemenskap eller organisation eller förkunnar och verkar vi så att vi blir till välsignelse här i tiden i det sammanhang där vi är placerade? Och när våra etablerade verksamhetsformer i praktiken inte längre motsvarar den här stundens behov, griper vi tag i det nya eller ställs vårt andliga arv på ett felaktigt sätt under traditionerna?

Det finns ingen återvändo till det förgångna, ty Gud skapar nytt och han befinner sig redan i framtiden. Förändringen kan behöva ett hopp från avgrundens brant eller den kan blir möjlig genom en jämnare stig. Den bästa motivering till förändring är önskan att vara Guds trogna medarbetare eftersom det sist och slutligen handlar om Guds gärning i den här världen.

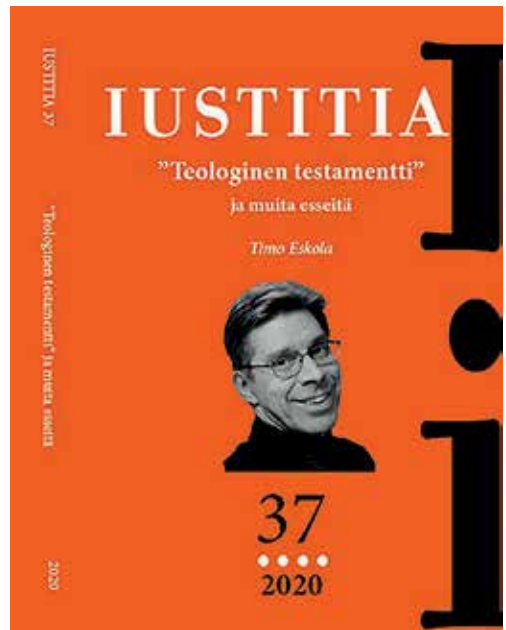
Att utveckla organisationen, förändringsprocessen utifrån Guds rikets perspektiv,

TEXT: HANNA LINDBERG,
BITRÄDANDE MISSIONSDIREKTOR,
MISSIONSFÖRENINGEN
SÅNINGSMANNEN
FOTO: JUSSI VALKEAJOKI
(ÖVERS. STIG-OLO FERNSTRÖM)

Iustitia 37 – Docent Timo Eskolas bästa

Iustitia- bokseriens nr 37 bär namnet ”Ett teologiskt testamente” och andra esséer.

Denna nya Iustitia-publikation är på många sätt betydelsefull för TIF. Den har i sin helhet skrivits av TIFs mångårige forskare Timo Eskola och där har samlats Timos viktigaste upptäckter och artiklar i hans karriär. Man kan betrakta detta nummer som en översikt av Timo Eskolas livsverk och ett testamente som han ville lämna efter sej innan sin pensionering i slutet av sommaren. I boken behandlas det teologiska fältet mycket vidsträckt samtidigt som man får en omfattande bild av den teologiska diskussionen i Finland under de senaste decennierna. Boken innehåller betraktelser över såväl bibelteologi, försoningsläran, språkfilosofi, ateism samt den postmodern värdekonflikten.

Man kan beställa boken av TIF:

09 668 9550 eller [kirsi.kuru\(at\)sti.fi](mailto:kirsi.kuru(at)sti.fi)

Pris 20 €, studerande 15 € + eventuella postkostnader

VALET AV TIMO ESKOLAS EFTERTRÄDARE

TIFs styrelse tillsatte på sitt februarimöte en arbetsgrupp för att förbereda den process enligt vilken en forskarmedarbetare skall väljas. På våren förklarades tjänsten som TIFs teologiska sakkunniga ledig att sökas. Vi fick inom utsatt tid totalt 13 ansökningar, varav tre sökanden kallades till intervjuer som hölls före 1.9.

Vi strävar att göra vårt val under september månad och informerar i Hörnstenen och på vår nätsida när valet är klart.

Verkligt praktisk sommarteologi

Under den gångna sommaren – min femte sommar efter att jag påbörjade studierna – arbetade jag som sommarteolog. Det var antagligen mitt sista år i sommararbete. Jag har tyckt om att vara i små landsbygdsförsamlingar eftersom man får göra mångsidigt församlingsarbete i dem. I denna församling med bara en präst hörde det förutom skriftskola, gudstjänster och diakonala hembesök också till min arbetsbeskrivning att försköna landskapet i kommunen.

En relativt stor del av min arbetstid använde jag därför till att måla om bodarna i församlingen. Här, mitt i den mest praktiska teologi man kan tänka sig, hade jag ingen egentlig nytta av universitetsstudierna. Desto mera nytta hade jag nog snarare av av de praktiska färdigheterna i hemmet. På en liten ort är arbetet som sommarteolog verkligen mångsidigt, och i framtiden då kyrkans tillgångar minskar blir också prästernas uppgifter mer och mer mångsidiga.

Efter fem studieår är jag snart dubbelmagister, men jag tycker inte att man ska se ner på fysiskt arbete. Nog var många av vår Herres apostlar hantverkare – och Jesus själv var snickare. När jag stod där och målade vid byvägen var det lätt för många förbigående att börja prata med mig, också sådana som kanske annars inte så naturligt hade börjat tala med någon från församlingen. För många äldre män kändes det välkommet att ”sommärprästen” kunde göra praktiska saker. I sådant här vardagligt arbete får man ofta bättre möjligheter att träffa människor än genom att sitta i jour

någonstans bakom öppna dörrar. I arbetet kan tron synas och nå människor som inte själv kommer för att höra ordet. ”Vad ni än gör, gör det av hjärtat, så som ni tjänar Herren och inte människor.” (Kol. 3:23)

Någon gång då jag var klädd i min vita arbetströja, fläckad med röd målarfärg, sa jag att denna tröja är som rättfärdighetens mantel som vi fått från Gud i dopet och som är helt och hållet täckt i Lammets försoningsblod. I samma tröja undervisade jag också skriftskolelever om förlossningen.

Orten var liten och det var min andra sommar i rad där. Människorna hade blivit bekanta, och som björneborgare fick jag märka att de från Satakunta och Egentliga Finland tillhör ”samma klan”. På en liten ort får sommarteologen bekanta sig inte bara med ungdomar och barnlägerdeltagare, utan också med marthor och byföreningar. Där församlingarna fortfarande finns nära människornas vardag behöver de använda den här möjligheten till att klart förkunna Guds ord.

JUSSI SEPPÄLÄ, TM
FOTO: JUSSI SEPPÄLÄS ARKIV
(ÖVERS. DANIEL EBELING)

DONATION PÅ BEMÄRKESEDAGEN

Firar du födelsedag, bröllop, att du gått i pension eller något annat? Dela med dig av din festglädje och starta en bemärkelsedags-insamling! Be dina gäster att istället för blommor eller presenter ge ett bidrag till det arbete som utförs av Teologiska institutet i Finland.

Kontonumren till vilka inbetalningar kan göras syns på denna sida. Du kan använda vilket som helst av de två bankkontona. Den som ger ett bidrag kan i meddelandefältet skriva in det meddelande som du har valt för din insamling, till exempel: ”Förnamn Efternamn 50 år.” Om du så önskar, kan vi ett par veckor efter din bemärkelsedag sända dig en namnlista på dem som har deltagit i din insamling, samt information över vad insamlingen totalt har inbringat.

(ÖVERS. JAKOB DAHLBACKA)

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank
Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

Annställda
generalsekr. Santeri Marjokorpi
forskare Timo Eskola
sekreterare Kirsi Kuru

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19.
Undantag i öppettiderna under koronapandemin, kolla på websidan.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Mika Tuovinen,
Finlands ev.luth. Folkmission

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Såningsmannen,
Länsi- Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
(Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands
ev.luth. Student- och Skolungdomsmission,
Radiomissionsorganisationen Budbärarn,
Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen
Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska
Bibel-institutet, Sv. Luth. Evangeliförening
i Finland, Laestadiernas Fridsföreningars
Förbund

Finansieras av frivilliga bidrag.
Medlemsavgift för understödande medlemmar:
40 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €).
Bokgåvor, understöd och testamenten
mottas med tacksamhet.

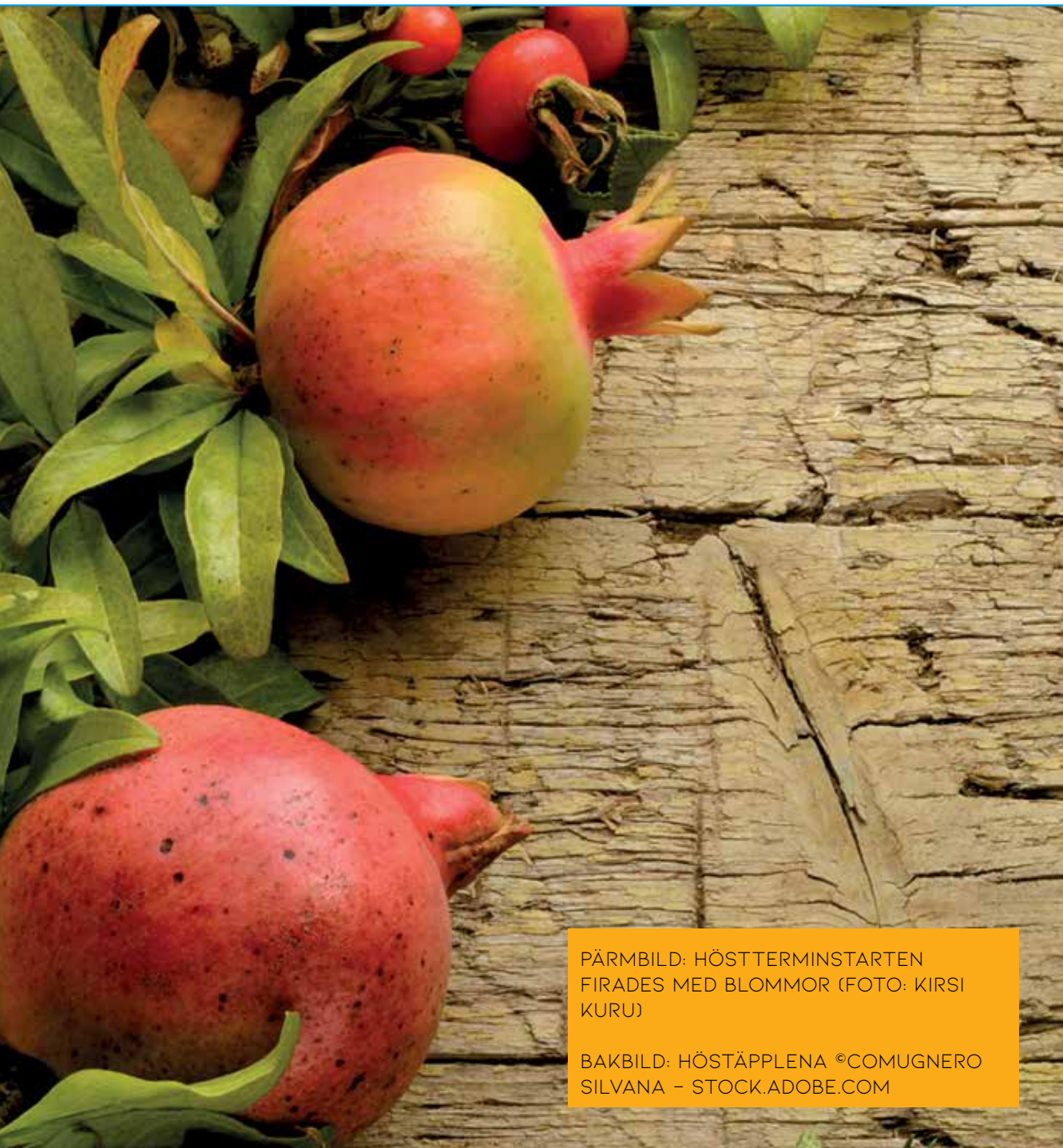
Insamlingstillstånd i Finland RA/2018/904:
1.1.2019–31.12.2020.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.
Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*)
sänds till understödande medlemmar.
ISSN 2243-075X (Print),
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 13 A
00100 HELSINGFORS

Posti Green

PÄRMBILD: HÖSTTERMINSTARTEN
FIRADES MED BLOMMOR (FOTO: KIRSI
KURU)

BAKBILD: HÖSTÄPPLENA ©COMUGNERO
SILVANA - STOCK.ADOBE.COM

SOM GULDÄPPLEN I SILVERINFATTNING ÄR ORD SOM TALAS I RÄTT TID. (ORDSPRÅKSBOKEN 25:11)